

Қўй терисига ёпинган бўри қалблилар

14:53 / 12.10.2025 1764

Давримизда бўлаётган ҳар хил фитналар тўғрисида сеvimли пайғамбаримиз Расулulloҳ соллalloҳу алайҳи васаллам огоҳлантириб кетганлар. Имом Термизий раҳимаҳуллоҳ ўзларининг ҳадислар тўпламида саҳоба Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан қуйидаги ҳадисни ривоят қилганлар:

Расулulloҳ соллalloҳу алайҳи васаллам бундай деб башорат қилган эканлар:

نأضلا دولج سانللا نوسبلي نيدلاب اي ندللا نولتخي لاجر نامزلا رخ آي فخري
لج و زع هللا لوقي بائذلا بولق مهبولقو ركسللا نم ىلحأ مهت نسلأ نيللا نم
ةنتف مهنم كئلوا ىلع نثعأل تفلح بي ف ؟ نوئرثجي ىلع م نورثغي بىأ
اناريح مهنم ميلحللا عدت

«Охир замонда бир тоифа одамлар чиқади. Улар дунёга динини аралаштирадилар. Баъзи одамлар мулойим кўринишлари учун қўй терисини кийиб оладилар. Уларнинг тиллари шакардан ширинроқ. Бироқ, қалблари бўрининг қалбларидек бўлади. Аллоҳ азза ва жалла: “Улар менга мағрур бўладиларми ёки журъат қиляптиларми? Ўзимга қасам ичдим, албатта уларга бир фитнани юбораман! Улар орасидаги ҳалим кимса ҳам ҳайронликда қолади».

Имом Термизий, 4/2404.

Абдуллоҳ ибн Умар розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади: «Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам айтишларича, Аллоҳ таоло бундай деган:

نم رمأ مهبولقو لسعلا نم ىلحأ مهت نسلأ اقلخ ت قلخ دقل لاق ىلعات هللا نإ
نورثغى بىف انارىح مه نم ملىل عدت ة ن ت ف مه ن حى ت أ ل ت ف ل ح بى ف رب ص ل ل
نوئرثح ىل ع م أ

Абдуллоҳ ибн Умар розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади: «Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам айтишларича, Аллоҳ таоло бундай деган:

«Дарҳақиқат, мен бир одамларни яратдим. Уларнинг тиллари асалдан ширинроқ, қалблари эса сабур (олой)дан аччиқроқ. Ўзимга қасам ичдим: албатта уларга бир фитнани тайёрлайман! Улар орасидаги ҳалим кимса ҳам ҳайронликда қолади. Улар менга мағрурлик қиладиларми ёки менга журъат этадиларми?!»

Термизий, 4/2405.

Қўй терисини ёпинган бўри қалбли одамлар даври ҳақида муҳаддислар Ҳоким раҳимаҳуллоҳ ва Табароний раҳимаҳуллоҳ томонларидан ривоят қилинган қуйидаги ҳадиси шариф тўла тасаввур бера олади:

بر مظع و لاملا رثك و ةراجتلا ت رثك و ةسلاي طالا س بل رثك نامزلا برتقا اذا
راج و ةاسنلا رثك و ناى بصلا ةراما تناك و ةشحافل ت رثك و هلام بل لاملا
نأ نم هل ريخ بل ك و رج لجرلا بى بري و نازي م لا و لاك ي م لا ي ف ف فط و نا طلسلا
لجرلا نأ ىت ح انزلا دالوأ رثكي و ريغص محري ال و ريبك رقوي ال و هل ادلو بى بري
امت لزتعا ول : نامزلا ك لذ ي ف مهلثمأ لوقى ف قىرطالا ةعراق ىل ع ةأرمل ىشغىل
نامزلا ك لذ ي ف مهلثمأ بائذلا بولق ىل ع نأصللا دولج نوسبلى و قىرطالا ن
نهادملا

«Қачон охирзамон яқинлашса, тайласон – арабларнинг бошга ташлайдиган рўмол ўрашлари кўпаяди; савдогарчилик ортади; мол-дунё кўпаяди; мол

эгаси ўз мол-дунёси билан улуғланади; фоҳишалик кўпайиб кетади; болаларнинг (ёшларнинг) раҳбарлиги бўлади; хотинлар сони ортади; подшоҳлар жавр қилади; тарози ва ўлчовларда уриб қолинади; инсон кучук боласини тарбия қилиши ўз боласини тарбия қилганидан кўра яхшироқ бўлиб қолади; катталар ҳурматланмайди; кичикларга раҳм-шафқат қилинмайди; валади зинолар кўпаяди; ҳатто одамлар хотинлар билан кўча бўйларида алоқа қила бошлайдилар, бу замонда уларнинг (одамлар орасидаги) яхшироқлари: «Ҳой, икковингиз йўлдан сал чеккароқ жойга чиқсангиз бўлмайдими?», деб қолади; ўша одамлар бўри қалблари устига қўй терисини ёпиниб оладилар; бу замонда уларнинг яхшироқлари «мудоҳин»лар бўлади».

Ҳоким, 3/5465; Табароний, 5/4860.

Бу ҳадисдаги «мудоҳин»нинг кимлигини «Муснад ал-Ҳорис» номли ҳадис тўпламида: *عن أبي هريرة قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «أمرى ما عرفه من أن لا يفتخر به أحد منكم ما لم يفتخر به الله»* – «Амри маъруф ҳам, наҳий мункар ҳам қилмайдиган киши», дейилган (2/768).

Яъни, одамларни яхшиликка ҳам буюрмайдиган, уларни ёмонликдан ҳам қайтармайдиган бепарво, атрофдаги воқеа ва ҳодисалар билан иши йўқ, ўз-ўзи билан оввора инсонлардир. Бировни яхшиликка буюрса, фитна чиқади; ёмонликдан қайтарса, одамларнинг баттар жаҳли чиқади. Шунинг учун, инсон ўзини ўзи қутқарадиган бўлиб, ўзи билан ўзи андармон бўлиб, имкони қадар ўз ибодати билан машғул бўлиб қолади. Аллоҳ таолонинг розилигини топиш учун бўри қалбли одамлар орасида йўқдек умр кечиришга мажбур бўлади. Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ғариб уммати бўлиб яшашга маҳкум бўлади.

Ўша даврдаги қўй терисини ёпинган бўри қалбли одамлар тўғрисида бошқа бир ҳадисда бундай дейилган. У «Иттиҳоф ал-хиярат ал-маҳара» ҳамда «ал-Матолиб ал-олия» асарларида келтирилган:

امك ةمأل هذه نم ماوقأ رودص يف نأرقلا قلخي تحت ماياأل او يلايلا ب هذت ال هطلاخي ال ،هك ،أعمط مهرمأ نوكيو ،مهيلإ بعأ هريغ نوكيو ،بايثلل قلخت لاق ،هلللهن لىلإ زواج نإو ،ينامأل هسفن هتئم هلللق ح نع رصق نإ ،فوخ يف مهلصفأ بئذلا بولق لىل ع نأضل دولج نوسبلي ،ينع هلللق زواج تي نأ وجرأ هني الو رمأى ال يذلا :لاق ؟ نهادلل نمو :للق . نهادلل مهسفنأ

«Кеча-кундуз ўтар экан, бу умматнинг бир гуруҳ одамлари қалбларида Қуръон худди кийим эскириб қолганидек эскириб кетади. Бошқалар улардан ажабланишади. Уларнинг ишлари эса барчаси тама бўлиб қолади.

суриштирса, шайтон ҳам ундан ҳазар қилиб кетади. Ўзлари қолганда даврадаги суҳбатга қулоқ солсангиз, одамларни қандай алдагани, қандай хиёнат қилгани, инсонларни қандай қамаб юборганларини мақтаниб гапиришади, устидан кулиб ўтиришади...

Ватанпарварлик ҳақида, уммат ғами ҳақида оғиз кўпиртириб гапирадиган, интернет қоралаб ёзадиган қўй терисини ёпиниб олган бўри қалбли ватанпарварларнинг агар телефондаги ўзаро гаплашувлари, телеграммдаги ёзувлари ёки ёзишмалари ёхуд яширин алоқалари кўздан кечирилса, ватан хоинлари ҳам улар, икки курсида ўтирувчилар ҳам улар.

Бўри қалбли одамлар амал қилиш учун илм ўрганмайдилар, тақво қилиш учун фикҳ ўрганмайдилар. Балки илмини бошқаларни синдириш учун, ўзгаларнинг обрўсини тўкиш учун ишлатадилар. Содда бечоралар кўзига олим кўриниб, уларни ўзларининг ифлос тузоқларига илинтириб, хору зор бўлиб ўлиб кетишига рози бўлаверадилар. Яна ана шу ўзининг фитнаси ва алдовига учиб, ўлиб кетган бечоралар ҳақида «шаҳид» кетди, деб бўримисол ёвуз илмидан сафсата сотадилар.

Қўй терисини ёпиниб олган бўри қалбли одамлар давраларда сўзомол, интернетда фатвобоз, ҳаётда эса фитнасос одамлар эканини ўйланг. Аҳли суннатман, деб туриб, сизни жамоатдан айирадиган ҳам улар. Суннийман, деб туриб, сизни суннатдан мосиво қиладиганлар ҳам улар. Саҳиҳ ҳадис айтаяпман, деб ҳадислардан юз ўгиртирадиган ҳам улар.

Абу Нуайм раҳимаҳуллоҳ ривоят қилишларича, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Бу умматнинг охири аввалгиларни лаънатлайди. Ўша вақтда ер юзи ва одамларида нафрат ва ғазаб тарқаган бўлади», деганлар. («Ҳилят ал-авлиё», 2/86).

Ҳа, нафрат ва ғазаб тарқаган бўлади: хатосини айтсангиз, сўкишади, тўғри йўл кўрсатсангиз тўпланиб олишиб, таъна қилишади, ғазабидан олам қўяди, сўкишларидан интернет портлайди. Яна ўзлари фитнанинг уяси бўлиб туриб, фитнасини айтсангиз, «Фитна қилма!» деб ёзғиришади, минг йиллик иттифоқни ва бирдамликни ўзлари бузиб қўйиб, «Нимага бузаяпсан?», десангиз, ўзларини қўйдек тутишиб, «уммат бирлашиши керак, иттифоқ бўлиши лозим», деб ёлғонини сотишади. Бирлашиш лозим бўлса, иттифоқ қилишимиз вожиб бўлса, «Кел, минг йиллик анъаналаримизга келақол!», десангиз, сизни радикалга чиқаришади...

Сиз билан дўстдек кўришиб, кўрганда югуриб келиб қўлингизни оладиганлар орқангиздан таъна қилиб, ғийбат қилиб, хатоингизни айтиб, ўзгалар гапига қулоқ соладиганлар ҳам улар...

Сиз аввалги умматлар бўлган Имом Ашъарий, Имом Мотуридий, Абу Ҳанифа раҳматуллоҳи алайҳим ажмаъин каби умматнинг буюк уламоларига қўй терисини ёпинган бўриларнинг таъна қилиб, ёмонлаб-сўкиб, адашганга чиқарганларини кўрасиз. «Мен салафи солиҳларга эргашаман, Мотуридийга эмас, Ашъарийга эмас», деб сизга қўйдек мулойим гапирадиган ҳам улар. Хатосини айтсангиз, сизни бўралаб сўкадиганлар ҳам улар...

Қўй терисини ёпинган бўрилар ана шундай бўлади!

Аллоҳ таоло уларнинг ёмонлигидан паноҳ берсин!

Ҳамидуллоҳ Беруний

Ушбу мақола Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитасининг 2025 йил 22 июлдаги 03-07/4389-сонли рухсати асосида тақдим қилинди.